

Atlantikup avannaani aarrinit (*Odobenus rosmarus rosmarus*) tunisassiat Kalaallit Nunaanneersut avammut tuniniarneqartarnerat pillugu isumaliutissiisummut atuuttumut tunngatillugu inerniliineq.

- Kalaallit Nunaanni aaffanniartarneq nunap inoqqaavisa kulturiata ilagaa. Inuuniarnermi atugassatut aaffanniartoqarnerusarpoq (tassa imaappoq nerisassatut). Aarrinit tunisassianik avammut tuniniaasarneq (tuugaanit, alleqqunit il.il. eqqumiitsuliat, niaqui tuugaavilu) piniartutut inuussutissarsiuteqartuni isertitaqaataaffiusarpoq aaffanniartarnernulli pissutaanerpaatut oqaatigineqarsinnaanani.
- Aaveqassutsimik nalilersuinerup (2006, 2007, 2008) ilimanarsisippaa Kitaani Qeqertaaluullu kujammut kangiani aarrit ikinnerpaamik 3.000-iusut. Maannakkut 2011-imi Kitaani/Nunavummi/Canada (aarrit tamakkerlutik 2,8 %-iisa missaat) aarrinit 89-iusunit tamakkerlutik pisassiissutigineqartut (annaasassatut naatsorsuutigineqartut ilanngullugit) NAMMCO-mit siunnersuutigineqartunut naapertuupput. Aarrit taamatut amerlatigisut pisarineqassappata oqaluttuarisaanermi aarrit amerlassusereriikkatik tikillugit amerlassuseqaleqqinnissaaminnut 70 %-inik ilimanaateqarput. 2011 aamma 2012-imi ukiumut pisassasatut naatsorsuutigineqartut maannakkut aarrit ilaasa amerlassusaasa nalinginnaasumik amerliartornissaannut 68 %-it missaraat. 2007-2010-mi aaffattarineqartarsimasut NAMMCO-p siunnersuutigisimasaanut aamma naapertuupput.
- 2009-mi aarrit amerlassusiannik naliliinermi Qimusseriarsuup avataani aarrit ikinnerpaamik 2.000-iunissaat ilimanarsisippaat. 2011-mi Avannaani/Nunavummi/Canada (aarrit tamakkerlutik 2,8 %-iisa missaat) aarrinit 56-iusunit tamakkerlutik pisassiissutigineqartut (annaasassatut naatsorsuutigineqartut ilanngullugit) NAMMCO-mit siunnersuutigineqartunut naapertuupput. Aarrit taamatut amerlatigisut pisarineqassappata oqaluttuarisaanermi aarrit amerlassusereriikkatik tikillugit amerlassuseqaleqqinnissaaminnut 70 %-inik ilimanaateqartippaat. Aarrit pisarineqartut 15 %-ii annaaneqarsimasutut naatsorsuutigigaanni oqaluttuarisaanermi aarrit amerlassusimittut amerlatigilernissaaminnut 70 %-inik ilimanaateqalersissavaat. Katillugit 66—inik aaffattoqarsimanera naatsorsuutigissagaanni aarrit ukiumut 84-inik nalinginnaasumik amerlisarnerat naatsorsuutigalugu taakku 79 %-erissavaat.
- Kisiannili 2007-2010-mi Qimusseriarsuup avataani aaffattarineqarsimasut tamakkerlutik NAMMCO-mit siunnersuutigineqartut amerlanerpaaffigisimavaat, tassa aarrit pisarineqartut 68-iusimammata. Aammattaaq 2012-imi aaffattarineqartussatut naatsorsuutigineqartut (Avannaani 64-it Nunavummilu sisamat) siunnersuutigineqartunit amerlanerusunngorsinnaapput, pissatut annaaneqartullu 0-imit amerlaneruppata. Assersuutigalugu 68-inik aaffaaneq tamakkiisumik 78-inik aaffattarineqartussanit annaasat 15 %-iusimapput. Taamatut amerlatigisunik aaffassimaneq NAMMCO-mit siunnersuutigineqartunit ikinnerupput, kisianni ukiumut nalinginnaasumik agguaqatigiissillugu amerliartornissaannik naliliinermut qanittumiillutik.

- 2010-i Qimusseriarsuarmi aarrit amerlassusiannik kisitsinerit maannakut misissueqqissaariffigineqarput. Angusat pigineqaleriapata misissoqqissaakkat 2011-mi NAMMCO-mi misissorneqartussanngorlugit akuerineqartussanngorlugillu tassunga tunniunneqassapput, taamaalilluni aamma aarrit amerlassusiisa nutaamik naliliiffigineqarnerat pissarsiarineqarsinnaalissaaq.
- 2009-mi aarrit amerlassusiannik missingiineri aarrit ilaat Tunumiittut ikinnerpaamik 1.500-juusut ilimanarsisippaat. Maannakut ukiumut aaffattassiissutigineqartut 20-usut (annaasassatut naatsorsuutigineqartut ilanngullugit) aarrit tamakkerlutik amerlassusiannit 1,2 %-iusutut missingerneqarput taamaattumillu piujuartitsisumik piniarnertut isigineqarlutik. Tunumi aaffattarineqartut tamakkerlutik 70 %-imik piujuartitsisuunissaat ilimanarput. 2007-miilli pisarineqartarsimasut tamakkerlutik ukiumut pisassiissutigineqarsimasunit quliusunit ikinnerusarsimapput. Taamaattumik aarrit Tunumi Kitaanilu uumasuusut nunami allanngutsaaliukkamiinnerusut inoqarfinnullu ungasissumiittut 50-kkunniilli amerliartorsimasut isumaqartoqarpoq, aammalu oqaluttuarisaanermi piujuartitsisumik amerlassuseqarsimanertik amerlassutsimikkut tikileraat.
- Kalaallit Nunaanni maannakut aaffattassiissutigineqartartut Kalaallit Nunaanni aaveqatigiinnit pingasuusunit pisarineqartussatut pisassiissutigineqartartut paasissutissat nutaat (2009) naapertorlugit nalimmassarneqartarput. Kalaallit Nunaanni 2010-2012-mi aaffattaassiissutigineqartut Nunavummi/Canada aaveqatigiit ilaannit marlunneersut pisarineqartarnerat malillugu nalimmassarneqartarput. Kitaani Qeqertaaluullu kujataata kangiani aarrit pisarineqartartut tamarmik piujuartitsinerup iluaniittutut nalilerneqarput, naallu taamatut amerlatigisut pisarineqartaraluartut oqaluttuarisaanermi aarrit amerlassuserisimasamik amerlaqatigilernissaannut periarfissaqarpoq (tassa imaappoq ikilisinneqarujussuarnerisa siorna). Aammattaaq Kalaallit Nunaanni inatsisit malillugit killilersuineq, ilaatigut arnavissanik inersimasunik nukallunnullu illersuinerulernikkut, Kalaallit Nunaanni aarrit piujuartitsisumik atorneqarnissaannik siunertaqarpoq.
- Qimusseriarsuup avataani aaffattarineqartartut siunnersuutigineqartut iluaniinnersut iluaniinnginnersuulluunniit eqqarsaatigalugit annaasat amerlassusiat apeqqutaapput, maannakkullu annaaneqartartut qanoq amerlatiginersut ilisimaneqanngillat. Annaasat 0-mut qaninnerusumiippata, tassa annaasaqartoqanngingajappat, pisarineqartartut piujuartitsisutut taaneqarsinnaassapput, soorlu aaveqatigiinni allani marluinni taamatut ittoq. Amerlanerusulli annaaneqarnerisa kingunerisaanik pisarineqartartut NAMMCO-p siunersuutigisaanit amerlanerulissapput.
- Nalunaaqutsersueriaatsimik aarrinit tunisassiat Avannaaneersuunersut (Qimusseriarsuup avataani), Kitaaneersuunersut Tunumeersuunersuulluunniit pillugit immikkoortitsisinnaasunik peqartoqanngilaq.
- Qimusseriarsuup avataani maannakut pisarineqartartut qassiunerat tamakkiisumik amerlassusiannut sanilliullugit qassiunerannik nalornissuteqarneq NDF-mi aalangiisinnaanermut kinguarsaataavoq.

- Aarrinit tunisassiat aaveqatigiinnit pingasuusunit immikkoortinneqarsinnaanerannut Kalaallit Nunaanni atortuuteqannginnerup kingunerisaanik pingaarnerusumik pissutsini paasiuminaatsoqartitsivoq.
- Taamaakkaluartoq pissutsit piviusut makkuupput:
 1. Kalaallit Nunaata Qeqqani, Kitaani Tunumilu aaffattassiissutigineqartut piujuartitsisumik nalimmassagaapput.
 2. Qimusseriarsuup avataani maannakkut aaffattarineqartartut tamakkerlutik ukiumut nalinginnaasumik amerliartortarnerinit ikinnerupput.
 3. Qimusseriarsuup avataani aaveqassutsimik tamakkiisumik naatsorsuinissamut oqaluttuarisaanermi pisat pillugit paasissutissat ikippallaarput.

Taamaalilluni Pinngortitaleriffimmi imatut inerniliisoqarpoq; Kalaallit Nunaanni maannakkut aarrinik atuneq aamma Kalaallit Nunaannit aarrinit tunisassianik nunanut allanut tuniniaaneq Kalaallit Nunaanni aaveqatigiinnut pingasuusunut ajoqutaanngillat.
- Piffissap ingerlanerani aarrit amerlassusiat pillugit paasissutissat nutaat, Qimusseriarsuup avataani aarrit ilaasa amerlassusiat pillugu 2010-mi naliliineq, Nunavummi Kalaallilluunniit Nunaanni aarrit pisarinngitsuukkat imaluunniit pisat pillugit kisitsisit nutaat, pissat pillugit paasissutissat pigineqaleriapata Pinngortitaleriffimmi inerniliineq nutaamik misissorneqassaaq.

March 2011, Nuuk
Greenland Institute of Natural Resources
CITES Scientific Authority
Greenland